

gnificantur concreta admittentia tales prædicationes; et hic præ oculis habere oportet modum loquendi Ecclesiae, Patrum et Doctorum.

274. *Obj. III.* Verbum a sanguine in passione recessit; sicut, vivente Christo, recedebat ab eo, qui calore naturali resolvebatur; ergo.

R. 1°. Multæ pariter particulæ carnis, similiter calore naturali resolutæ non retinebant unionem cum Verbo; ergo sicut ab his recedebat Verbum, sic quoque recessisset a corpore, separato ab anima. Quod falsissimum est.

R. 2°. *N. Ant. et parit.* Nam *disparitas* est, quod sanguis Christi in passione effusus et corpus essent iterum conjungenda inter se; neque enim corpus mutilum et exsanguie in resurrectione habere Christus voluit; e contra minutiores illæ particulæ carnis et sanguinis, calore naturali resolutæ, et per transpirationem dimissæ, reassumentæ non erant; unde ab his recessisse Verbum dici potest, non a prioribus.

275. *Si quæras*, quid censendum sit de guttis quibusdam Christi sanguinis, quæ post resurrectionem mansisse creduntur in instrumentis passionis dominicæ, flagris, spinis, clavis, etc. item tunica inconsutili, sindone, qua corpus Christi obvolutum in sepulcro? Sic et Massiliæ terram rubeam Christi sanguine aspersam exhibent FF. Prædicatores, quam S. Magdalena illuc transportasse dicitur; et Mantuæ sacer sanguis ostenditur, de quo Baronius ad A. C. 804.; porro, teste S. ATHANASIO, *L. de passione imaginis domini nostri Jesu Christi*, et Syn. gener. VII. Act. 4. ubi hanc historiam approbat; cum Berythi, Syriæ urbe, Judæi imaginem Christi lancea transfigerent, tantum inde sanguinis effluxit, ut amphoram impleret. Quid de eo sentiendum?

R. 1°. Probabilius est, particulas sacri sanguinis, qui effusus instrumentis S. passionis Christi, instrumentis iisdem, Christi vestibus, sindoni, terræ adhæsit, esse a Verbo dimissas, ut late evincit Suarez Disp. 47. Sect. 3. aliique. Et vero 1. nullum fundamentum aut ratio cogit ad tantum asserendum miraculum, ut adhucdum extra Christum esse Verbo unitas dicamus. 2. Quia remanentes post Christi resurrectionem, non pertinebant ad integritatem humanitatis; cum, sine his, sanguinem ad integritatem requisitum reassumpsisset.

Neque dicas 1°. Videri dicendum potius esse colorem sanguinis, quam sanguinem in sacris illis instrumentis, quia S. Th. p. 3. q. 54. a. 2. ad 3. docet, *quod totus sanguis, qui de corpore Christi fluxit; cum ad veritatem humanam naturæ pertineat, in corpore Christi resurrexerit.* 2°. Si particulæ illæ sint dimissæ a Verbo; quid tantus eis cultus exhibetur? Nam

Ad 1um. R. *N. Assert.* Etsi enim ita dici, salva fide, possit; non tamen satis salva auctoritate Ecclesiae, cujus permissio hac in re est tacita comprobatio; nec satisfit antiquissimæ et piæ traditioni fidelium, nec experientiæ sensuum; sanguis enim rubefacit, sicut nix dealbat.

Ad S. Thomam R. loqui eum de toto *moraliter* sanguine; quia loquitur de sanguine, *qui ad veritatem, seu integritatem naturæ pertinet*; sed hanc integritatem non impedit quarundam particularum defectus.

Ad 2um. R. 1°. Ut illum veneremur, sufficit, quod unitus aliquando Verbo

fuerit; sicut sanctam crucem ipsam, vestem, et alia veneramur merito, ob longe licet minorem cum Verbo unionem.

R. 2°. Sanguis, qui ex Christi imagine transfixa fluxit, miraculosus quidem est; at nunquam hypostatice unitus Verbo. Addere quidem dicitur Athanasius: *Hic est sanguis Dominicus, qui apud plerosque repertus esse dicitur; nec est aliter æstimandum a veris catholicis, præter id, quod scribitur a nobis.* Verum hæc S. Athanasio supposita sunt; nec enim in codice græco, nec versione ANASTASII Bibliothecarii extant; nec in ullo exemplari ante Pium II. reperiuntur; sed in editione anno 1340. opera Gyberti Longolii, primum ea verba leguntur. Vide Bellarm. L. de Script. Eccl. ad Tom. IV. ATHANAS. et Harduinum.

SECTIO I.

DE PERSONA ASSUMENTE, ET NATURA ASSUMPTA.

Præsenti controversiæ causam præbet multiplex hæreticorum vulgus, quorum sopita olim deliria, in junioribus quibusdam reviviscere visa sunt, de quibus Proœmium consuli potest. Quoad *personam assumentem* hic in quæstionem venit: utrum Incarnatio solius Verbi sit propria? Et, cur istud? Quoad *naturam assumptam*: an in veritate persona Verbi assumpserit naturam humanam tam quoad corpus, quam animam? Secundum quas partes integrantes? An carnem traxerit ex Maria matre, illæsa hujus integritate? quæ sequentium articulorum seriem dabunt.

ARTICULUS I.

UTRUM NATURÆ ASSUMPTIO SOLIUS PERSONÆ VERBI SIT PROPRIA?

Non istud solum hic quæritur: an solum Verbum incarnatum sit, sive naturam humanam assumpserit, quod facile ex recta fide monstrabit Conclusio prima; sed aliud est insuper, quod difficultatem haud levem parit; quia enim in Verbo divino duo sunt prædicata, sive duæ virtualitates inter se distinctæ, nempe *filialio*, quæ est proprietas relativa, soli personæ secundæ propria; et *natura*, quæ est communis Trinitati, et prædicatum absolutum; inde nascitur quæstio: cur, cum etiam cum Verbo ejus natura incarnata sit, Incarnatio tamen non sit communis Trinitati, sed adhuc personæ Filii propria? Pendet vero hæc quæstio ab alia: sub qua ratione formali Verbum naturæ humanæ unitum sit? an ratio hæc sit natura, sive essentia divina et prædicata absoluta? an vero sit subsistentia relativa, quæ est Verbo propria, ejusque distinctiva a personis reliquis?

276. *Dico I.* Sola persona Filii naturam humanam assumpsit, sive incarnata fuit. Fide constat.

Prob. I. Ex sacris Scripturis, quæ, quandocumque de Incarnatione loquuntur, hanc Filio tribuunt, nunquam Patri, aut Spiritui sancto; Joan. 1. *Verbum caro factum est, et habitavit in nobis*. Pater vero Filium misisse dicitur: *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret*. Imo Scriptura manifeste excludit Patrem: *Pater major me est*. Joan. 14.; quæ propositio nullo modo vera esset, si uterque naturam humanam assumpsisset; quia omnino essent æquales, non solum ratione divinitatis, sed etiam humanitatis. Spiritum sanctum vero adhuc venturum, et a se mittendum dicit Filius: *Mittam vobis a Patre Spiritum veritatis, etc. Si non abiero, Paraclitus non veniet*.

Prob. II. Ex Symbolis et Conciliis. Eamdem enim veritatem conceptis verbis tradit symbolum Apostolorum, Nicænum, Athanasianum. Definiverunt Concilia, Ephesinum Can. 13., Chalcedonense Act. 5., Constantinopolitanum II. Collat. 8. et Constantinopolit. III. Act. 4., Lateranense sub MARTINO I. Can. 2.

Rationem vero *a priori* aliam reddere non possumus, quam voluntatem vel decretum Dei. Rationes *congruentiæ* esse possunt 1º. quia conveniebat, ut, quantum fieri posset, idiomata essent similia; scilicet, ut, qui ab æterno erat Filius Dei, fieret in tempore Filius hominis; ne ob communicationem idiomatum plures essent in Trinitate filii, et exinde æquivocatio, confusio, aut error; *nempe*, ut ait S. ANSELMUS L. de Incarn. Verbi c. 4. *Si Spiritus sanctus incarnatus esset, sicut Filius est incarnatus, esset Spiritus sanctus Filius hominis. Essent igitur duo Filii in trinitate Dei, scilicet Filius Dei et Filius hominis. Unde quedam nasceretur dubietatis confusio, cum de Deo Filio loqueremur, uterque enim esset Deus et Filius, quamvis alter Dei, alter hominis*. 2º. Verbum est exemplar et sapientia, per quam facta sunt omnia, et ideo decuit, ut per eandem sapientiam incarnatam, omnia instaurarentur, et ad excellentiorem quamdam dignitatem prohererentur. Ita DAMASCENUS de Fide L. 4. c. 4. 3º. Homo per suum redemptorem adoptandus erat in filium Dei; decebat autem, ut Filius naturalis filios adoptivos faceret, sibi quodammodo similes. 4º. Filius est persona inter Patrem et Spiritum sanctum media, quatenus procedit a Patre et simul cum Patre producit Spiritum sanctum; unde conveniebat, ut etiam Mediator esset Deum inter et hominem. Taceo id genus plures, quas afferunt Patres alii, qui videri possunt apud Suarez Disp. 12. Sect. 1ª.

Quod autem persona una incarnari possit sine altera, *ratio est*, quia persona una distinguitur realiter ab altera; ergo una assumere, i. e. terminare potest naturam humanam, quin necessario et altera eandem terminet: sicut una persona generare potest, quin generet altera; licet omnes habeant unam eandemque naturam sibi realiter identificatam.

277. *Dico II. Ratio formalis*, per quam Verbum divinum formaliter terminat naturam humanam, non est natura aut aliud prædicatum ejus absolutum; sed proprietates relative Verbi, hujus personalitas: sive, quod idem est, *Verbum est unitum humanitati per se et primario secundum personalitatem; secundario autem, consecutive, et identice tantum secundum naturam divinam: vel mediate, scilicet mediante personalitate Verbi*.

Quia immediata ratio, cur natura divina uniatur humanitati, est hypo-

ssslasis Verbi, cui natura identificatur realiter. Unde sequitur, quod licet natura divina sit identificata Verbo, non tamen propterea tota Trinitas incarnata sit, dum Verbum incarnatum est: licet enim natura sit realiter identice unum cum Verbo; natura tamen et personalitas divina distinguuntur vel distinctione mediata in tertio, vel virtuali majore, vel formali ex natura rei, vel saltem distinctione perfecta rationis, quod hoc loco perinde sit; quæ distinctiones si salvare possint veritatem propositionum istarum: *Paternitas generat; natura non generat: Filiatio producitur; natura non producitur: quin sit contradictio; poterunt etiam vindicare has: Personalitas est immediate unita; natura divina non est immediate unita humanitati*. Nunc

278. *Prob. I. Ex Concilio Toletano VI. quod c. 1. dicit* (Lab. t. 5. p. 174. E.): *Cum tota cooperata sit Trinitas formationem suscepti hominis (quoniam inseparabilia sunt opera Trinitatis), solus tamen (Filius) accepit hominem in singularitate personæ, non in unitate divinæ naturæ: in id quod est proprium Filii, non quod commune Trinitati*. Tum etiam S. AUG. ibid. cit. docet serm. 3. de tempore (al. 243. n. 2. in append.), *susceptam a Filio carnem in proprietate*: atqui si Verbum divinum unitum esset humanitati, non tantum secundum personalitatem, sed etiam naturam; non solum esset incarnatum secundum id, quod est proprium Filii; verum etiam secundum id, quod est commune toti Trinitati; proinde in carne, sive natura humana, eadem ratione esset divinitas, ac Filii proprietates.

Respondebis forsitan: Verbum divinum unitum esse immediate in eo, quod est illi proprium, non quod est commune; eo quod unitum fuerit indivisibiliter illud complexum ex natura et personalitate, quod complexum est proprium Filio; non vero naturæ secundum se consideratæ, quæ est communis toti Trinitati. *Verum id non satisfacit*; nam Concilium et S. AUG. in ipso complexo distinguunt, illudque, quod in eo est proprium Filio, ejusque a reliquis personis distinctivum, opponunt alteri, et contra distinguunt ab eo, quod in eodem complexo est commune: *in singularitate personæ... in id, quod est proprium Filii, non quod commune Trinitatis: quod in complexo Filii est natura*.

279. *Prob. II. Ex SS. Patribus*, S. AUGUSTINO cit., S. ANSELMO L. de Incarnat. c. 4., S. DIONYSIO de divin. Nominib. e. 2., S. JOANNE DAMASCENO L. 3. de Fide c. 6. aliisque, quos in hanc rem citat partim ipsa Synodus generalis VI. Act. 8. (Lab. t. 6. p. 765. A.), ad confirmandam sententiam suam: *Pater et Spiritus sanctus nihil in Incarnatione habent commune præter benignissimam voluntatem*; partim S. TH. 3ª. p. q. 3ª. a. 2. in 0. ubi et suam ita ipse declarat mentem: *Esse terminum assumptionis non convenit naturæ divinæ secundum seipsam; sed ratione personæ, in qua consideratur; et ideo primo quidem et propriissime persona dicitur assumere*.

280. *Prob. III. Ratione*. 1º. Verbum divinum immediate unitum est humanitati secundum id solummodo, per quod humanitatem substantialiter complet in ea ratione, in qua ipsa incompleta est: atqui in ea ratione illam duntaxat complet per suam personalitatem; non vero per suam naturam communem, nec per complexum ex sua natura et personalitate: natura

enim humana non est incompleta *in ratione naturæ*, sed tantum *in ratione subsistentis*; in hac vero per Verbi personalitatem completur; ergo sive natura divina sumatur secundum se, sive in complexo Filii, neutro modo aliqua ratione complet substantialiter naturam humanam; ergo et neutro est ratio formalis uniendi, vel unitur immediate; quia uniri immediate hic idem sonat, ac esse rationem formalem uniendi.

2º. Solus Filius est incarnatus, ut fide constat, et vidimus n. præc. ex Syn. gen. VI. At si unio æque per se primo et immediate in natura facta esset; non jam solus Filius, sed tota Trinitas incarnata esset, tum quia ratio formalis terminandi sic esset communis personis omnibus; tum quia convenit personis omnibus, quod convenit naturæ secundum se.

281. *Obj. I. cont. Concl. 1ª.* Opera Dei ad extra communia sunt divinis personis tribus: sed Incarnatio est opus ad extra, sicut ipsa actio incarnativa; ergo. *Conf.* In Deo sunt omnia communia præter esse *ingenitum, genitum, et spiratum*, ut ait S. DAMASC. L. 1. de Fide c. 10.: atqui esse incarnatum non est aliquid horum trium; ergo.

R. D. M. Communia sunt quoad efficientiam C. quoad terminationem N. Sic D. min. et N. C. Incarnatio quoad efficientiam et actionem *incarnativam* tribus personis communis est; quia est a prædicato absoluto communi, scilicet potentia. At quoad terminationem est propria solius Filii; quia hæc fit per proprietatem ejus personalem, quæ est in solo Verbo. Hinc *terminare* est prædicatum personale, ac ideo convenit personis, non ut quid unum sunt.

Ad Conf. R. D. M. Omnia præter illa tria sunt communia ad intra C. ad extra. *Subd.* Si Deo conveniant ratione prædicati absoluti C. si ratione prædicati relativi N. At incarnari convenit Filio ratione personalitatis solius Filii.

282. *Inst. 1.* Quod convenit naturæ in divinis, etiam convenit tribus personis: atqui etiam naturæ convenit uniri, saltem mediate; natura enim divina est terminus mediatius incarnationis; ergo et Patri et Spiritui sancto convenit, quia uterque est natura divina.

R. D. M. Quod convenit naturæ ratione sui et secundum se C. ratione personalitatis alicujus, cui identificatur, et quatenus illi identificatur N. Uniri vero hic convenit naturæ, ut est in Filio, sive ratione personalitatis Filii, oppositæ Patri et Spiritui sancto; quod autem formaliter et directe convenit uni oppositorum, non convenit aliis.

Ad prob. min. R. D. Natura secundum se spectata, prout est in tribus personis N. Ut est in Verbo, vel ut terminata a Verbo C. Si fiat syllogismus claudicabit, ut: natura est terminus Incarnationis mediatius: sed Pater et Spiritus sanctus sunt natura; quia medium sumitur in sensu formali in *Maj.*, et simul in materiali in *min.*

283. *Inst. 2.* Non potuit immediate uniri et incarnari Verbi personalitas, quin mediate uniretur et incarnaretur natura divina, quæ realiter identificatur personalitati Verbi; ergo pariter non potuit uniri mediate natura divina, quin mediate unirentur Pater et Spiritus sanctus naturæ divinæ realiter identificati.

R. N. *Cons. Nam disparitas est*; quia uniri et incarnari mediate est esse rea-

liter idem cum eo, quod immediate unitur; Pater autem et Spiritus sanctus realiter distinguuntur a personalitate Verbi, quæ sola unitur immediate; ergo non sunt incarnati mediate; licet sint realiter idem cum natura divina, quæ est mediate incarnata. Coincidit hæc disparitas cum illo, quod ait Doctor Angelicus hic q. 3. a. 2. ad 1. ideo naturam esse mediate incarnatam, quia a Verbo non differt supposito; at vero Pater et Spiritus sanctus ita a Verbo differunt.

284. *Obj. II. cont. Concl. 2ª.* 1º. In Concilio Lateran. sub MARTINO I. secretar. 5. can. 6. (Labb. t. 6. p. 351.) condemnatur is qui *non confitetur, proprie et secundum veritatem ex duabus et in duabus naturis unitis, confuse et indivise unum eundemque esse Dominum et Deum Jesum Christum*; et 2º. Trid. Sess. 13. c. 3. definiit, poni divinitatem in Eucharistia propter unionem: sed hæc vera non essent, si unio non immediate terminaretur ad naturam divinam; ergo.

R. C. M. N. *min.* Quia Concilia præcise volunt naturam divinam esse vere unitam, licet mediate tantum; quia eo ipso, quod immediate uniatur personalitas Filii; hæc non potest non secum afferre per identitatem naturam divinam, in qua simul, et in natura assumpta subsistat. Quin Concilium Lateranense diserte naturam divinam duntaxat mediate unitam tradit, dum cit. can. ait illam humanitati unitam *per subsistentiam*; nam *si quis, inquit, non confitetur proprie et vere ex duabus naturis, secundum subsistentiam unitis*, etc. Unde non immediata unio naturæ, sed mediata inferri debet; uniri enim secundum subsistentiam, idem est, ac dicere, uniri mediante subsistentia, qua duæ naturæ subsistunt.

285. *Inst. 1.* Si unio esset terminata immediate tantum ad personalitatem, non ad naturam divinam; in ratione uniendi intercederet distinctio inter personalitatem et naturam: licet non realis, cum realiter idem sint: tamen alia, ut virtualis vel una ex recensitis n. 277. sed hoc dici non potest. *Prob. min.* Quia sic natura divina nullo modo posset dici vere et proprie unita. *Prob.* Quia enim in ratione producendi intercedit talis distinctio, vel virtualis intrinseca, inter filiationem et naturam divinam; non potest vere et proprie dici natura producta, licet vere producta sit filiatio; ergo pariter si talis distinctio intercedat in ratione uniendi, natura divina vere et proprie unita dici nequit.

R. N. *min. et prob. Ad ult. prob. D. Ant.* Ideo præcise, quia intercedit talis distinctio N. quia aliunde, vi hujus mysterii, natura est incapax talis denominationis. C. Et *disparitas* est; denominatio *vere et proprie unitæ* naturæ secundam hypostasim nihil affert, quod repugnet cum identitate reali inter naturam divinam et personalitates; nam ea denominatione solum significatur, quod Verbum assumens humanitatem et in hac subsistens simul subsistat necessario in natura secum identificata; at denominatio *productæ*, sive mediate, sive immediate, significat distinctionem realem a producente, sicut in humanis filius distinguitur realiter immediate a patre producente, et mediate ab avo; cum vero natura divina incapax sit distinctionis realis a producente et producto, quia singulis personis divinis est realiter identi-

ficata, ac proin idem cum producente et producto; hinc natura divina nequit denominari producta.

286. *Inst. 2.* Cui convenit proprie incarnari, assumere humanitatem, etiam convenit immediate terminare unionem; assumere enim hic est, sumere ad se aliquid ratione unionis in carne; atqui naturæ divinæ proprie convenit incarnatam esse, assumpsisse humanitatem; hoc enim sepe Patres docent; S. GREGORIUS NYSSENUS in epist. ad Eustathiam et Ambrosiam (opp. t. 3. p. 659. C.): *Cæterum, divinitas... nec a corpore nec ab anima divulsa est: sed cum anima in Paradiso fuit... per corpus autem in corde terræ... Et propterea corpus ipsum Dominus appellatur, ob insidentem ipsi divinitatem.* S. AUG. in Enchir. c. 34. dicens: *a Divinitate carnem susceptam.* S. CYRILL. ALEXAND. in commonit. ad Eulogium (opp. t. 6. p. 133.): *Nos, inquit, postquam ista copulavimus (nempe Verbum et carnem); unum Christum, unum Filium eundem, unum Dominum confitemur, et unam postremo Dei naturam incarnatam.*

R. D. M. Cui convenit ratione sui, primario, ut ipsum sit ratio formalis C. cui convenit tantum ratione personalitatis, quia cum hac identificatur, sicut secundario N. At postremo solum modo naturæ hoc convenit. Nec aliud volunt allata Patrum, aliorumque testimonia, quam unionem naturæ divinæ secundum subsistentiam, vi cuius natura divina vere et proprie dicitur incarnari, assumere: secundario, ratione personalitatis; non primario, ratione sui.

287. *Inst. 3.* Juxta Concilia et Patres natura divina speciali modo unita est carni, quo non est unita personalitas Patris et Spiritus sancti: sed personalitas Patris et Spiritus sancti unitur mediate humanitati; ergo natura immediate.

R. C. M. D. *min.* Unitur mediate unione substantiali, secundum hypostasin N. unione circuminsessionis C. Natura divina unita est humanitati unione substantiali secundum hypostasin, quatenus cum hac realiter identificatur: at personalitates Patris et Spiritus sancti non identificantur realiter; sed sic distinguuntur a personalitate Filii immediate unita.

Sunt tamen personalitates divinæ in humanitate, non tantum ratione immensitatis, sed et per concomitantiam, et connexionem necessariam, quæ circuminsessio dici solet; quia omnes identificantur cum natura divina; ergo ubi hæc reperitur, et præsens est, etiam personæ sunt divinæ: et ubi est una persona, quia naturam sibi identificatam semper affert, etiam adsunt personæ cæteræ: atqui in humanitate est persona Filii, et propter identitatem, natura; ergo. Unde cum Christus (Jo. 10.) dixisset: *Ego et Pater unum sumus*; subjunxit: *Ego in Patre, et Pater in me.*

288. *Inst. 4.* Quia Verbum unitum est naturæ humanæ, unio terminatur æque primo ad animam et corpus; ergo pariter, quia Verbum unitum est, unio terminatur æque a natura divina, quam personalitate Filii.

R. 1°. N. *Cons.* Nam *disparitas* est; quia utrumque, et corpus et anima, æque complentur in ratione subsistentis, quia hæc duo constituunt unam naturam, cui deest subsistentia propria; at in ratione subsistentis illam non

æque complet natura divina; sola enim personalitas ita illam complere potest. Hinc etiam

R. 2°. D. *Cons.* Si natura divina æque compleret naturam humanam, vel in ratione naturæ, vel in ratione subsistentis C. cum neutrum præstet N. Illud enim hic dicitur uniri immediate, quod naturam humanam complet in ea ratione, in qua incompleta est: atqui in sola ratione subsistentis incompleta est, in eaque a sola personalitate completur; ergo.

289. *Obj. III.* Etsi unio immediate terminaretur a natura divina; non ideo sequeretur, omnes personas esse incarnatas. *Prob.* Licet naturæ divinæ, communi toti Trinitati, conveniat identificari cum Filio; non tamen ideo convenit toti Trinitati identificari cum Filio; ergo etiam, licet natura sit communis toti Trinitati, si tamen complexim sumpta cum personalitate Verbi terminet immediate unionem hypostaticam; non propterea toti Trinitati conveniret, terminare unionem. Et ratio ulterior est, quod non omnia prædicata, quæ conveniunt naturæ, conveniant personis omnibus. Sic natura est communicabilis tribus; nulla tamen persona divina est communicabilis alteri.

R. N. *Cons.* Natura communis, Filio identificata, duo dicit: *primo prædicata absoluta præcise naturæ*; sic est communis toti Trinitati; deinde *identitatem cum relationibus divinis*; secundum hanc identitatem objectivam non est communis toti Trinitati. Proin præcise ut dicit prædicata absoluta, identificatur simul cum Patre et Spiritu sancto; at præcise secundum identitatem objectivam cum filiatione, cum illis non identificatur. Imo cum ista terminatio sit ad intra; non potest se eodem modo habere ad relationes divinas realiter inter se distinctas, quibuscum identificatur. At vero *uniri* non est denominatio ad intra, sed ad extra; quæcumque autem denominatio ad extra, quæ habetur ratione prædicati communis, eo ipso convenit toti Trinitati; ergo si hic terminatio unionis æque primo conveniret naturæ divinæ, quam personalitati Filii; non posset non simul convenire toti Trinitati, sicut que tota Trinitas incarnata esset.

Ad rationem additam R. D. Non omnia prædicata, quæ conveniunt naturæ, ut virtualiter distinctæ a personis, conveniunt omnibus tribus personis C. Quæ conveniunt ipsi non ut virtualiter distinctæ N. Vel: Non omnia prædicata, quæ conveniunt naturæ ad extra ratione sui, et secundum prædicata absoluta spectatæ N. quæ illi conveniunt ratione terminationis ad intra C. Constat ex antedictis.

290. *Obj. IV. 1°.* Ubi non est unum et aliud in re; non potest unum uniri mediate, et alterum immediate. 2°. Juxta Conc. Rhemense sub Eugenio III. (Labb. t. 10. p. 4108.), in Theologia inter essentiam et personam ratio non distinguitur; ergo immediate etiam a natura terminatur unio. 3°. Unio hypostatica est physica; ergo nequit immediate contingere Verbum, quin simul immediate contingat id, quod Verbo est identificatum realiter, scilicet naturam.

Ad 1um. R. Ubi non est unum et aliud in re, nec actualiter, nec virtualiter, et æquivalenter, etc. C. ubi est unum et aliud saltem virtualiter N. Hoc

vero jam sufficit, ad verificandas has propositiones : persona Verbi immediate unita est ; natura Verbi non est immediate unita , juxta n. 277.

Ad 2um. R. D. Ratio non distinguit in sensu Gilberti Porretani, quem ibi damnat C. in sensu alio et catholico N. Gilbertus asserebat, ut refert illius Concilii historia, essentiam et personam in divinis distingui non tantum secundum rationem mathematicam, quæ per mentem distinguit ea, quæ non sunt distincta in re, ut lineas, superficies; sed etiam secundum rationem theologiam, qua distinguuntur ea, quæ a parte rei distincta sunt; unde Concilium tantum damnat distinctionem theologiam in sensu Gilberti, id est, realem inter essentiam divinam et personalitates.

Ad 3um. D. Cons. Si *τὸ immediate* significet idem, ac identice C. si rationem formalem uniendi N. Sed de hac quærimus, cum dicatur natura unita : an immediate? id est, ratione sui, et æque primario; an propter personalitatem Verbi? quæ juxta Conclus. est sola ratio formalis. Ex dictis fluit sequens

Corollarium : Naturam divinam incarnatam esse, non precise sub hac ratione, quatenus natura est; sed quatenus immediate identificatur cum persona Verbi, et quidem in unitate suppositi. Hinc sequitur porro; licet una sit trium personarum natura, non esse temere proferendam propositionem hanc : *natura Patris et Spiritus sancti est incarnata*; sed cum limitatione : *ratione solius personalitatis Filii*, ut realiter distincti a Patre et Spiritu sancto, formaliter et immediate terminantis unionem hypostaticam. Et ratio est, quia secus simpliciter prolata favere videtur Sabellio, qui in eadem natura divina non tres personas; sed tria nomina secundum creationis, Incarnationis, sanctificationis distinctas actiones hæretice fingebat.

ARTICULUS II.

AN VERBUM NATURAM NOBIS CONSUBSTANTIALEM VERE ASSUMPSERIT?

Negarunt hoc 1°. Phantasiastæ, sic dicti, quod Christo corpus, non verum, sed umbratile ac phantasticum tribuerent : quorum sectas vide in Procemio. 2°. Alii, qui humanitati Christi animam abnegabant, vel saltèmentem : volentes, Verbum illius loco esse, ut Apollinaristæ et Ariani, de quibus item in Procem., tum suo loco. 3°. Qui corpus quidem verum Christo tribuebant; sed rati, illud de cælo allatum esse, non assumptum ex Maria Virgine : contra quos agemus Art. seq.

291. Dico. Verbum divinum veram, nobisque consubstantialem naturam assumpsit.

Prob. Duo importat natura nostra, ex quibus constat, corpus et animam; hinc probatur quoad utrumque.

I. Quoad corpus, auctoritate SCRIPTURÆ, juxta quam 1°. Joan. 1. *Verbum caro factum est*; at si carnem tantum umbratilem et phantasticam habuisset, Verbum non potuisset dici *factum caro*. 2°. Luc. 24. 37. et seqq. ubi Christus, cum discipulis post resurrectionem appareret, illis phantasma se videre opinantibus, ac idcirco perterritis dicebat : *Videte manus meas, et pedes meos; quia ego ipse sum. Palpate et videte; quia spiritus carnem et ossa non*

habet, sicut me videtis habere. Vel igitur Christus verum corpus habuit; vel decipere voluit discipulos, quod vel cogitare, vel dicere blasphemum est. 3°. Dicitur circumcisis, manducasse, dormivisse, flevisse, fatigatus, passus, crucifixus, resurrexisse : hæc vero omnia fuisse perpetuas ludificationes nostrorum sensuum, et totidem præstigias commissas ab homine umbratili et phantastico, sine blasphemia rursus dici non potest; sic enim Christus æterna veritas falli et fallere nescia, humanum genus induxisset in errorem, persuadendo toti mundo, quod non erat. Unde corpus Christus habuit, et verum, et passibile.

II. Quoad animam. 1°. ex S. SCRIPTURA. Matth. 26. 38. Christus futuræ passionis præsciis, ait : *Tristis est anima mea usque ad mortem*; sed nec corpus, nec anima sensitiva hujus tristitiæ esse capax poterat, sed sola rationalis anima, utpote quæ sola res futuras prævidet.

2°. Ex CONCILIO contra Apollinaristarum impietatem habitis : Alexandrino an. 362., Romano an. 362., Antiocheno an. 368. et Romano VII., quibus dogma hoc decretoriis sententiis definitum.

3°. RATIONIBUS THEOLOGICIS, quibus usi SS. Patres. 1. Christus fuit homo perfectus, nobis per omnia similis absque peccato; constanter enim Scriptura eum simpliciter hominem, filium hominis appellat : at sine anima, vel sine mente non fuisset perfectus homo; anima enim rationalis specificativum est hominis, eaque distinguitur a brutis; a mente vero, quæ intelligit, anima rationalis est. Ita fere S. AUG. epist. 187. n. 4. (alias 57.) ad Dardan. 2. Christus moriturus Luc. 23. *Pater, inquit, in manus tuas commendo spiritum meum*. At hic per spiritum nihil aliud intelligi potest, quam vera anima : non enim Verbum; nam Verbum ipsum erat Deus, quod proinde Deo commendari non egebat; nec corpus; hoc enim opponitur spiritui; nec anima sensitiva; hæc enim cum homine exspirat, et desinit, nec spiritus est.

292. Obj. I. Caro damnatur in Scripturis, excluditur regno cælorum 1. Cor. 15. *Caro et sanguis regnum Dei non possidebunt*. Item, teste Apostolo, *concupiscit adversus spiritum*; ergo est Deo indigna.

R. D. 1um. Damnatur caro secundum se N. caro, id est, opera carnis legi Dei contraria, facta ex inordinata inclinatione carnis, quæ non erat in Christo C. Ita TERTULL. de carne Christi c. 16. et ATHANASIUS contr. Apollinar. L. 1. n. 15. 2um. etiam D. Caro vitiata peccato originali, de qua loquitur Apostolus C. expers peccati, et sancta, qualis erat caro Christi N.

293. Inst. 1. Ad Rom. 8. *Deus Filium suum misit in similitudinem carnis peccati*; sicut igitur tantum apparenter peccati carnem assumpsit; ita et carnem humanam tantum apparenter, et similem nostræ quoad apparentiam.

R. N. Cons. Carnem Christi, etsi vera caro fuerit, solum apparenter fuisse carnem peccati, ac proinde quoad hoc proponi similitudinem quoad apparentiam, ipsa Scriptura docet, dum ad Hebr. 4. 15. ait Apostolus : *Non enim habemus Pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris, tentatum autem per omnia pro similitudine absque peccato*. E contra, Christum habuisse carnem similem nostræ, non quoad apparentiam, sed specie similem, vel in similitudinem specificam naturæ, quo modo homines similes dicuntur, eadem Scriptura declarat vel hoc ipso loco; subjicit enim : *Humi-*